

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

КАФЕДРА НЕВРОЛОГІЇ

Навчальний рік 2024-2025

СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

«МЕДСЕСТРИНСТВО В НЕВРОЛОГІЇ»

Вибірковий освітній компонент

Форма здобуття освіти очна
(очна; заочна; дистанційна)

Галузь знань 22 «Охорона здоров'я»
(шифр і назва галузі знань)

Спеціальність 223 «Медсестринство»
(шифр і назва спеціальності)

Спеціалізація (за наявності) _____

Освітньо-професійна програма “Сестринська справа”

Першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Курс III

Силабус навчальної дисципліни
затверджено на засіданні кафедри
неврології

Схвалено методичною комісією ХНМУ з
проблем терапевтичного профілю

Протокол від
«25» серпня 2022 року № 17

Протокол від
«25» серпня 2022 року № 1

Завідувачка кафедрою

Голова

_____ проф. ТОВАЖНЯНЬСКА О.Л.
(підпис) (прізвище та ініціали)

_____ проф. КРАВЧУН П.Г.
(підпис) (прізвище та ініціали)

Силабус освітнього компоненту «Медсестринство в неврології» для здобувачів освіти за галуззю знань 22 «Охорона здоров'я» за спеціальністю 223 «Медсестринство», перший (бакалаврський) рівень

Курс 3 (4 роки навчання)

Розробники: Завідувачка кафедри неврології, д.мед.н., професорка О.Л. ТОВАЖНЯНЬСКА;
Доцентка, к.мед.н. О.І.КАУК.

ДАНІ ПРО ВИКЛАДАЧІВ, ЩО ВИКЛАДАЮТЬ ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

1. Єскін Олександр Ростиславович – доцент кафедри неврології, к. мед. н. Професійні інтереси: діагностика та лікування сенсорних полінейропатій різної етіології. Конт. телефон: +380677077257, електронна адреса для листування or.yeskin@knmu.edu.ua (вітчизняні студенти);
2. Тихонова Людмила Володимирівна - доцентка кафедри неврології, к. мед. н. Професійні інтереси: епілепсія та неепілептичні пароксизмальні стани, цереброваскулярна патологія, хвороба Паркінсона. Конт. телефон: +38050-401-50-51, електронна адреса для листування lv.tykhonova@knmu.edu.ua (вітчизняні студенти);
3. Різниченко Олена Костянтинівна - доцентка кафедри неврології, к. мед. н. Професійні інтереси: лікування, профілактика та реабілітація інсультів, дорсопатій. Конт. телефон: +380667184107, електронна адреса для листування ok.riznychenko@knmu.edu.ua (англомовні студенти) ;
4. Соловійова Євгенія Тарасівна – асистентка кафедри неврології, к. мед. н. Професійні інтереси: цереброваскулярні захворювання, захворювання периферичної нервової системи. Конт. телефон: +380679999450, електронна адреса для листування yt.soloviova@knmu.edu.ua (англомовні студенти).

Інформація про консультації

1. Очні консультації здійснюються викладачами груп згідно затвердженого на кафедрі графіку, з яким можливо ознайомитися на інформаційному стенді кафедри, напередодні залікових занять.

Локація

Місце проведення практичних занять: учбові кімната кафедри неврології на базі КНП ХОР «ОКЛ» (м. Харків, пр. Незалежності 13) або учбові кімнати кафедри неврології на базі ННМК «Університетська клініка» ХНМУ (м. Харків, вул. О. Шпейєра, 4).

Час проведення занять: у відповідності до розкладу.

ВСТУП

Силабус освітнього компоненту «Медсестринство в неврології» складений відповідно до освітньо-професійної програми (далі – ОПП) «Сестринська справа» та Стандарту вищої освіти України (далі – Стандарт), перший (бакалаврський) рівень, галузі знань 22 “Охорона здоров'я”, спеціальності «Медсестринство».

Опис освітнього компоненту (анотація).

Неврологія – це розділ клінічної медицини, який вивчає етіологію, патогенез і клінічні прояви хвороб нервової системи та розробляє методи їх діагностики, лікування і профілактики.

Освітній компонент «Медсестринство в неврології» є складовою професійної підготовки майбутнього фельдшера та надає можливість здобувачам освіти не тільки засвоїти основні теоретичні

Відповідно до ОПП та навчального плану підготовки фахівців першого (бакалаврського) освітньо-кваліфікаційного рівня кваліфікації галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за спеціальністю 223 «Медсестринство» на дисципліну «Медсестринство в неврології» виділено 3,0 кредитів ECTS, всього кількість годин – 90; аудиторних – 36 годин практичних занять та самостійна робота - 54 години.

Формою підсумкового контролю є залік.

Предметом вивчення освітнього компоненту є знання про особливості будови та функціонування різних відділів нервової системи, методик дослідження неврологічного статусу, етіопатогенетичні особливості, клінічні прояви, диференціально діагностичні ознаки та сучасні напрямки і алгоритми лікування, особливості догляду за хворими з різними захворюваннями нервової системи.

Міждисциплінарні зв'язки:

Пререквізити: «Медсестринство в неврології» як освітній компонент ґрунтується на вивченні здобувачами освіти основ медичної біології, медичної та біоорганічної хімії, фізіології, патоморфології та патофізіології, анатомії людини, основ медсестринства, медсестринства в хірургії, педіатрії та внутрішній медицині, фармакології та медичної рецептури тощо.

Кореквізити: Освітній компонент «Медсестринство в неврології» плідно інтегрується з іншими клінічними освітніми компонентами: клінічне медсестринство у внутрішній медицині, медсестринство в інфектології, медсестринство в хірургії та онкології, медсестринство в психіатрії та наркології, актуальні питання медичної генетики тощо.

Мета та завдання освітнього компоненту

1.1. Метою вивчення освітнього компоненту є створення у здобувачів освіти цілісного уявлення про особливості будови та функціонування різних відділів нервової системи, оволодіння методикою дослідження неврологічного статусу, вивчення етіопатогенетичних особливостей, клінічних проявів, диференціально діагностичних ознак, особливостей оцінки результатів дослідження та сучасні напрямки і алгоритми лікування різних захворювань нервової системи.

1.2. Завдання:

- вдосконалити знання про анатомо-функціональні особливості та основні синдроми ураження пірамідної, екстрапірамідної, мозочкової, сенсорної систем, черепно-мозкових нервів, інтегративних систем мозку та вегетативної нервової системи;
- оволодіти методикою дослідження неврологічного статусу;
- ознайомитися з основними методами дослідження в неврології (ЕЕГ, УЗДГ судин головного мозку, ЕНМГ, викликані потенціали, КТ, МРТ тощо), їх перевагами та діагностичними можливостями;
- ознайомитися з особливостями оцінки результатів дослідження при судинних, інфекційних, демієлінізуючих, спадково-дегенеративних та інших захворюваннях нервової системи,
- навчитися самостійно обстежувати хворих із неврологічною патологією зі складанням історії хвороби, встановленням топічного та клінічного неврологічних діагнозів;
- вивчити етіологію, патогенетичні особливості, клінічні прояви, діагностичні та диференціально діагностичні ознаки, сучасні напрямки та алгоритми лікування різних захворювань нервової системи.

1.3. Компетентності та результати навчання

1.3.1. Вивчення навчальної дисципліни забезпечує опанування здобувачами освіти компетентностей	
Інтегральна компетентність	Бакалавр медсестринства здатний вирішувати практичні проблеми і задачі діяльності в галузі охорони здоров'я із застосуванням положень, теорій та методів фундаментальних, медичних та клінічних наук в умовах комплексності та невизначеності.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК 03. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу ЗК 04. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях ЗК 05. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності ЗК 10. Здатність приймати обґрунтовані рішення
Фахові компетентності (ФК)	ФК 01. Здатність застосовувати професійні та правові стандарти в повсякденній професійній практиці. ФК 06. Здатність ефективно застосовувати сукупність професійних навичок (вмін), медичних засобів, втручань та дій при оцінці функціонального стану пацієнтів/клієнтів, підготовці їх до діагностичних досліджень та заборі біологічного матеріалу для лабораторних досліджень. ФК 12. Здатність орієнтуватися у визначенні групової належності лікарських засобів, особливостях їх фармакокінетики та фармакодинаміки. ФК 13. Здатність виявляти зв'язок клінічних проявів захворювань з результатами додаткових методів дослідження.

1.3.2. Вивчення навчальної дисципліни забезпечує набуття здобувачами освіти наступних програмних результатів навчання:

ПРН 1. Проводити медсестринське суб'єктивне та об'єктивне обстеження різних органів і систем пацієнта та оцінювати отримані дані .
В умовах закладів охорони здоров'я (303) та вдома, шляхом спілкування з пацієнтами різних вікових груп, їхніми родичами чи близькими з оточення хворою дитиною та її батьками,

уміти збирати скарги, анамнез захворювання, анамнез життя. алергологічний анамнез, епідеміологічний анамнез, оцінювати анамнестичні дані.

ПРН 2. Проводити медсестринську діагностику: виявляти та оцінювати проблеми пацієнта.

В умовах 303, удома, передбачуваних обставин, вміти виявляти дійсні проблеми пацієнта, оцінювати їхню першочерговість та встановлювати медсестринський діагноз.

ПРН 3. Планувати медсестринські втручання.

В умовах 303, удома та за непередбачуваних обставин, вміти скласти план медсестринських втручань для вирішення дійсних та супутніх проблем пацієнтів різного віку.

ПРН 4. Здійснювати контроль за роботою молодшого медичного персоналу та станом інвентарю.

В умовах 303 відповідно до посадових обов'язків, з метою дотримання санітарно-протиепідемічного режиму, вміти:

- проводити навчання молодшого медперсоналу з питань виконання функціональних обов'язків та охорони праці; контролювати дотримання правил техніки безпеки молодшим медичним персоналом;
- контролювати роботу молодшого медичного персоналу; контролювати виконання правил внутрішнього розпорядку персоналом та пацієнтами; контролювати дотримання заходів санітарно-гігієнічного режиму в палатах та медичних кабінетах.

ПРН 5. Здійснювати медсестринське адміністрування.

В умовах 303, з метою здійснення організаційних та управлінських компетентностей, вміти:

- приймати управлінські рішення, забезпечувати їх виконання на основі застосування моделей медсестринського керівництва;
- забезпечувати виконання наказів та постанов з питань охорони здоров'я;
- освоїти функціональні обов'язки керівника медсестринських служб;
- знати порядок проведення ліцензування та акредитації лікувально-профілактичних закладів, лабораторій різного профілю, тощо.

ПРН 6. Забезпечувати здоровий мікроклімат в колективі. Використовуючи принципи медсестринської етики та деонтології, правила міжособового спілкування з метою створення сприятливого психологічного мікроклімату, вміти:

- спілкуватися з пацієнтом та членами його сім'ї або наближеного оточення, медичним персоналом;
- вирішувати етичні та деонтологічні проблеми в процесі роботи з пацієнтом та членами його родини; розглядати та аналізувати в колективі професійні помилки; проводити навчання для молодшого та технічного персоналу.

ПРН 7. Брати участь у забезпеченні спостереження за здоровим і перехворілим населенням, реабілітації та диспансерного нагляду.

В умовах 303, удома та в громаді, користуючись чинними наказами МОЗ України, з метою формування, збереження та поліпшення стану здоров'я дорослого та дитячого населення, вміти:

- вести облік диспансерних груп населення;
- робити розрахунок та аналіз статистичних показників ефективності диспансеризації;
- проводити роз'яснювальну роботу серед пацієнтів різних диспансерних груп;
- вести облік груп здоров'я;
- розраховувати та оцінювати окремі показники та показники комплексної дії мікроклімату на організм людини;
- визначати етапи медико-соціальної реабілітації пацієнта, завдання для кожного етапу;
- скласти комплекс реабілітаційних заходів залежно від і профілю, перебігу, періоду захворювання чи травми;
- проводити перепис дитячого населення.

ПРН 8. Виконувати медичні маніпуляції з метою забезпечення санітарно-протиепідемічного режиму.

ПРН 12. Належно виконувати медичні маніпуляції з метою проведення заходів щодо стабілізації функціонального стану організму.

ПРН 14. Вміти підготувати пацієнта, здійснити забір і скерування біологічного матеріалу на лабораторне та інструментальне дослідження.

ПРН 15. Надавати екстрену долікарську медичну допомогу на підставі діагнозу невідкладного стану .

ПРН 20. Належно вести відповідну медичну документацію

1.3.3. Вивчення навчальної дисципліни забезпечує набуття здобувачами освіти наступних соціальних навичок (Soft skills):

- комунікаційні навички
- міжособистісні навички
- навички дослідження
- адаптивність
- емоційний інтелект

2. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		очна форма навчання
Кількість кредитів - 3,0	Галузь знань 22 «Охорона здоров'я»	Вибіркова
Загальна кількість годин - 90	Спеціальність: 222 «Медсестринство»	Курс: 3-й
		Семестр
Годин для денної (або вечірньої) форми навчання: аудиторних – 36 самостійної роботи студента - 54	Освітньо-кваліфікаційний рівень: Перший (бакалаврський) ОПП «Сестринська справа»	Лекції 0 год.
		Практичні, семінарські 36 год.
		Лабораторні 0 год.
		Самостійна робота 54 год.
		Індивідуальні завдання: Вид контролю: залік

2.1 Опис дисципліни

Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Види лекцій
Всього лекційних годин			

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
1	Принципи будови та функціонування нервової системи. Поняття рефлекс, рефлекторна дуга. Система довільних та мимовільних рухів, система координації. Анатомо-фізіологічні дані, методи дослідження, симптоми ураження.	4	розповідь-пояснення, бесіда, демонстрація, презентація	усне опитування; творчі завдання
2	Чутлива система (анатомо-фізіологічні дані, методи дослідження, симптоми ураження). Черепно-мозкові нерви (анатомо-фізіологічні дані, методи дослідження, симптоми ураження).	4	розповідь-пояснення, бесіда, демонстрація, презентація	усне опитування; творчі завдання
3	Вегетативна нервова система. Кіркові функції. Анатомо-фізіологічні дані, методи дослідження,	4	розповідь-пояснення,	усне опитування;

	симптоми ураження. Функціональні та лабораторні методи дослідження в неврології. Особливості підготовки хворих.		бесіда, демонстрація, презентація Робота в парах	творчі завдання, практичні навички
4	Головний біль. Класифікація, патогенез, диференціальна діагностика та лікування. Судинні захворювання головного та спинного мозку. Особливості догляду за хворими в гострому та відновлювальному періодах інсульту.	4	розповідь-пояснення, бесіда, демонстрація, презентація Робота в парах	усне опитування; творчі завдання, практичні навички
5	Інфекційні ураження нервової системи. Особливості догляду та епідеміологічного спостереження за хворими на контагіозні інфекції з ураженням нервової системи. Демієлінізуючі захворювання нервової системи.	4	розповідь-пояснення, бесіда, демонстрація, презентація Робота в парах	усне опитування; творчі завдання, практичні навички
6	Епілепсія і неепілептичні пароксизмальні стани. Діференціальна діагностика та невідкладна допомога.	4	розповідь-пояснення, бесіда, демонстрація, презентація Робота в парах	усне опитування; творчі завдання, практичні навички
7	Черепно-мозкова та спинальна травма. Особливості догляду та транспортування хворих. Захворювання периферичної нервової системи.	4	розповідь-пояснення, бесіда, демонстрація, презентація	усне опитування; творчі завдання, практичні навички
8	Соматоневрологічні синдроми. Спадково-дегенеративні захворювання нервової системи.	4	розповідь-пояснення, бесіда, демонстрація, презентація	усне опитування; творчі завдання
9	Лікарські препарати, які застосовуються у неврології. Практичні навички. Залікове заняття.	4	Робота в парах	Тестовий контроль, усне опитування
Всього годин практичних занять		36		

Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
1	Принципи будови та функціонування нервової системи. Поняття рефлекс, рефлекторна дуга. Методи дослідження вроджених рефлексів.	2	Підготовка конспекту, оформлення схем, таблиць, малюнків, підготовка рефератів	усне опитування; перевірка конспектів, рефератів
2	Система довільних та мимовільних рухів, система координації. Анатомо-фізіологічні дані, методи дослідження, симптоми ураження.	2	Підготовка конспекту, оформлення схем, таблиць, малюнків, підготовка рефератів	усне опитування; перевірка конспектів, рефератів
3	Чутлива система, черепно-мозкові нерви. Анатомо-фізіологічні дані, методи	2	Підготовка конспекту, оформлення схем,	усне опитування;

	дослідження, симптоми ураження.		таблиць, малюнків, підготовка рефератів	перевірка конспектів, рефератів
4	Вегетативна нервова система. Кіркові функції. Анатомо-фізіологічні дані, методи дослідження, симптоми ураження.	2	Підготовка конспекту, оформлення схем, таблиць, малюнків, підготовка рефератів	усне опитування; перевірка конспектів, рефератів
5	Функціональні та лабораторні методи дослідження в неврології. Особливості підготовки хворих.	2	Підготовка конспекту, підготовка рефератів	усне опитування; перевірка конспектів, рефератів
6	Головний біль. Класифікація, патогенез, диференціальна діагностика та лікування.	2	Підготовка конспекту, підготовка рефератів	усне опитування; перевірка конспектів, рефератів
7	Судинні захворювання головного та спинного мозку. Особливості догляду за хворими в гострому та відновлювальному періодах інсульту.	2	Підготовка конспекту, підготовка рефератів	усне опитування; перевірка конспектів, рефератів
8	Епілепсія і неепілептичні пароксизмальні стани. Диференціальна діагностика та невідкладна допомога.	2	Підготовка конспекту, підготовка рефератів	усне опитування; перевірка конспектів, рефератів
9	Інфекційні ураження нервової системи. Особливості догляду та епідеміологічного спостереження за хворими на контагіозні інфекції з ураженням нервової системи.	2	Підготовка конспекту, підготовка рефератів	усне опитування; перевірка конспектів, рефератів
10	Поліомієліт. Гострий мієліт. Нейросифіліс. Неврологічні прояви поліміозиту-дерматоміозиту. Ураження нервової системи за наявності ВІЛ-інфекції. Туберкульоз нервової системи. Особливості догляду та профілактики.	4	Підготовка конспекту, підготовка рефератів	усне опитування; перевірка конспектів, рефератів
11	Демієлінізуючі захворювання нервової системи.	2	Підготовка конспекту, підготовка рефератів	усне опитування; перевірка конспектів, рефератів
12	Черепно-мозкова та спинальна травма. Особливості догляду та транспортування хворих.	4	Підготовка конспекту, підготовка рефератів	усне опитування; перевірка конспектів, рефератів
12	Захворювання периферичної нервової системи.	4	Підготовка конспекту, підготовка рефератів	усне опитування; перевірка конспектів, рефератів
13	Соматоневрологічні синдроми.	4	Підготовка конспекту, підготовка рефератів	усне опитування; перевірка конспектів, рефератів
14	Спадково-дегенеративні захворювання нервової системи.	4	Підготовка конспекту, підготовка рефератів	усне опитування; перевірка

				конспектів, рефератів
15	Професійні і побутові нейроінтоксикації. Ураження нервової системи при дії фізичних факторів.	4	Підготовка конспекту, підготовка рефератів	усне опитування; перевірка конспектів, рефератів
16	Лікарські препарати, які застосовуються у неврології.	2	Підготовка конспекту, підготовка рефератів	усне опитування; перевірка конспектів, рефератів
17	Основні положення про охорону праці та особливості ведення медичної документації.	4	Підготовка конспекту, підготовка рефератів	усне опитування; перевірка конспектів, рефератів
18	Практичні навички. Залікове заняття.	4	Підготовка конспекту, робота в парах	Тестовий контроль, усне опитування
Всього годин самостійної роботи здобувача		54		

3. Критерії оцінювання

3.1. Оцінювання успішності навчання здобувачів освіти здійснюється на підставі чинної «Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів освіти ХНМУ».

Організація поточного контролю.

Оцінювання загальної навчальної діяльності (далі – ЗНД)

Загальна навчальна діяльність (ЗНД) – це навчальна діяльність здобувача освіти впродовж всього періоду вивчення дисципліни. ЗНД вважається виконаною, якщо здобувач відпрацював всі пропущені аудиторні заняття та лекції, а середній бал за всі теми ПК дорівнює 3-ом балам та вище. Бали за ЗНД для дисциплін з формою контролю «залік» розраховуються як середнє арифметичне балів ПК за всі теми всіх семестрів, впродовж всього періоду вивчення дисципліни (з точністю до сотих) за таблицею 2 «Перерахунок середньої оцінки за поточний контроль у багатобальну шкалу (для дисциплін, що завершуються заліком)», автоматично в межах функціоналу електронного журналу АСУ. ЗНД визначається у балах від 120 до 200.

Ліквідація академічної заборгованості. Пропущені практичні заняття (як аудиторні, так й дистанційні) підлягають обов'язковому відпрацюванню. Відпрацювання здійснюється або викладачу групи або черговому викладачу, допускається дистанційна форма відпрацювання (за попередньою домовленістю). Відпрацювання пропущеного заняття в термін до 1 місяця з моменту пропуску здійснюється на безоплатній основі, якщо термін перебільшує 1 місяць – по заяві, з дозволу деканату, який вирішує форму відпрацювання (безоплатно або платно).

Оцінювання індивідуальних завдань здобувача освіти (далі - ІЗЗ)

Індивідуальні завдання здобувача освіти з освітнього компоненту сприяють більш поглибленому вивченню здобувачем освіти теоретичного матеріалу, формуванню вмінь

використання знань для вирішення відповідних практичних завдань.

Терміни отримання, виконання і захисту індивідуальних завдань визначаються графіком, що розробляється кафедрою на кожний семестр. ІЗЗ виконується здобувачем освіти самостійно із одержанням необхідних консультацій з боку науково-педагогічного працівника. Допускаються випадки виконання ІЗЗ комплексної тематики кількома здобувачами.

ІЗЗ оцінюються в балах (не більше 10), що додаються до балів, набраних за ЗНД по закінченню вивчення дисципліни.

Загальна сума балів за ЗНД та ІЗЗ не може перевищувати 200 балів.

Оцінювання самостійної роботи здобувачів освіти

При підготовці до кожного практичного заняття здобувач освіти повинен проводити самостійну роботу, яка зазначена в опису дисципліни. Оцінка самостійної роботи здійснюється за видами контролю, які зазначені в опису дисципліни та проводиться під час практичного заняття.

Засвоєння тем, які виносяться лише на самостійну роботу, перевіряється під час підсумкових занять.

Залік

Залік з дисципліни - це процес, протягом якого перевіряються отримані за курс (семестр):

- рівень теоретичних знань;
- розвиток творчого мислення;
- навички самостійної роботи;
- компетенції - вміння синтезувати отримані знання і застосовувати їх у вирішенні практичних завдань.

Проведення заліку здійснюється викладачем академічної групи на останньому занятті в семестрі.

Якщо залік не складено, встановлюються дати перескладання під час канікул, до початку наступного семестру.

Методика проведення заліку:

1. Вирішення пакету тестових завдань проводиться на останньому занятті в семестрі, у кількості не менше **30 тестів**. Критерій оцінювання – 90,5% вірно вирішених завдань, «склав - не склав».

2. Оцінювання засвоєння практичних навичок та теоретичних знань за всіма темами дисципліни в день заліку.

Оцінка з освітнього компоненту

Під час оцінювання засвоєння кожної навчальної теми освітнього компоненту (**ЗОК**) та підсумкового заняття (**ПЗ**) здобувачу освіти виставляється оцінка за традиційною 4-бальною системою: «відмінно», «добре», «задовільно» та «незадовільно».

Оцінка з освітнього компоненту визначається як середнє арифметичне традиційних оцінок за кожне заняття та **ПЗ**, округлене до 2-х знаків після коми та перераховується у багатобальну шкалу за таблицею 2 «Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу (для дисциплін, що завершуються заліком)», автоматично в межах функціоналу електронного журналу АСУ. Од визначається у балах від 120 до 200.

Здобувачі, які не були допущені заліку або не склали його, мають право на

ліквідацію поточної академічної заборгованості та перескладання СК в межах поточного семестру, а також під час зимових або літніх канікул після завершення відповідного семестру але до початку наступного.

Оцінка успішності здобувача з дисципліни є рейтинговою і виставляється за багатобальною шкалою як середня арифметична оцінка засвоєння відповідних розділів і має визначення за системою ECTS та традиційною шкалою, прийнятою в Україні.

3.2. Питання до заліку:

1. Основні етапи розвитку нервової системи.
2. Анатомо-топографічні відділи нервової системи.
3. Основні принципи функціонування нервової системи.
4. Рефлекторний апарат спинного мозку. Рефлекс, рефлекторна дуга. Безумовні рефлекси.
5. Сухожилкові і периостальні рефлекси, дуги їх замикання.
6. Кортико-спинальний і кортико-нуклеарний шляхи.
7. Центральний (спастичний) параліч.
8. Периферичний (в'ялий) параліч. Патогенез атонії, арефлексії, атрофії.
9. Топічна діагностика патології довільних рухів.
10. Альтернуючі паралічі. Синдроми ураження ніжок мозку, мосто-мозочкового вугла, варолієва мосту.
11. Синдроми ураження рухового шляху на різних рівнях спинного мозку.
12. Екстрапірамідна система, анатомічні особливості, функції.
13. Синдром Паркінсонізму, біохімічні механізми патогенезу.
14. Види гіперкінезів.
15. Мозочок, анатомо-фізіологічні особливості, синдроми ураження.
16. Види атаксій.
17. Чутливість. Види чутливості, види чутливих порушень.
18. Типи порушень чутливості. Синдром Броун-Секара.
19. Анатомо-фізіологічні дані, методика дослідження, синдроми ураження I-XII пар черепних нервів.
20. Центральний і периферичний парез лицьового нерва.
21. Бульбарний і псевдобульбарний синдроми.
22. Альтернуючі синдроми.
23. Надсегментарний і сегментарний відділи вегетативної нервової системи, їх функції, синдроми ураження.
24. Синдром Бернара-Горнера.
25. Кора великих півкуль, цитоархітектонічні поля, синдроми ураження.
26. Агнозія, апраксія, афазія.
27. Розлади мови (дизартія, афазія).
28. Ліквороутворення, склад ліквору у нормі, його відозміни при менінгітах, пухлинах, геморагічному інсульту, туберкульозі.
29. Клініка менінгеального синдрому.
30. Електрофізіологічні методи дослідження.
31. Методи нейровізуалізації в клініці нервових хвороб.
32. Ультразвукові методи дослідження в клініці нервових хвороб.
33. Кровообіг головного і спинного мозку.
34. Класифікація судинних захворювань нервової системи.
35. Варіанти церебральних судинних кризів.

36. Синдроми проявлення транзиторних ішемічних атак.
37. Минучі порушення мозкового кровообігу.
38. Геморагічний інсульт (паренхиматозний та субарахноїдальний крововилив).
39. Ішемічний (тромботичний і нетромботичний) інсульти.
40. Принципи недиференційованого і диференційованого лікування інсультів.
41. Спінальні інсульти.
42. Профілактика інсультів.
43. Сучасна класифікація пароксизмальних станів в клініці нервових хвороб.
44. Патогенетична суть епілепсії, класифікація епілептичних нападів, принципи диференційованого лікування.
45. Епілептичний статус, клініка, діагностика, лікування.
46. Неепілептичні пароксизмальні стани – судомні та бессудомні.
47. Вегетативно-судинні пароксизми.
48. Синкопальні стани.
49. Цефалгії-патогенетичні механізми появи, клініка, діагностика, лікування.
50. Мігрень: патогенез, клініка, лікування.
51. Інсомнії, гіперсомнії.
52. Основні клінічні синдроми і принципи лікування за умови екзогенних інтоксикацій.
53. Стадії ураження нервової системи за умови гострої та хронічної променевої хвороби.
54. Вібраційна хвороба.
55. Закрита черепно-мозкова травма, струс, забій, стиснення головного мозку. Невідкладна допомога.
56. Спінальна травма.
57. Класифікація, синдроми проявлення пухлин головного та спинного мозку. Зміни спинномозкової рідини.
58. Абсцеси головного мозку, клінічні синдроми, диференційний діагноз.
59. Менінгіти (гнійні-первинний, вторинні; серозні).
60. Арахноїдіти (злипливий, кистозний), базальний, конвексимальний).
61. Енцефаліти (первинні, вторинні)
62. Ураження нервової системи при грипі, ревматизмі. Герпетичні ураження.
63. Поліомієліт (клінічні форми, стадії, діагностика, лікування, профілактика).
64. Гострий мієліт.
65. Боковий аміотрофічний склероз.
66. Нейросифіліс, ранні та пізні форми.
67. Неврологічні розлади полімієозиту-дерматомієозиту.
68. Ураження нервової системи за наявності ВІЛ-інфекції.
69. Туберкульоз нервової системи.
70. Розсіяний склероз (етіопатогенез, варіанти перебігу, клініка, сучасні методи лікування).
71. Паразитарні захворювання нервової системи (цистицеркоз, ехінококоз, токсоплазмоз).
72. Пріонові інфекції. Нейроберреліоз.
73. Класифікація захворювань периферичної нервової системи.
74. Рефлекторні вертеброгенні синдроми шийного, грудного, поперекового рівнів.
75. Корінцеві синдроми шийної, грудної, поперекової локалізації.
76. Невралгія трійчастого нерва.
77. Нейропатія лицьового нерва.
78. Варіанти плечових плексопатій.
79. Нейропатії ліктьового, променевого, середнього, великогомілкового, малогомілкового нервів.
80. Компресійно-ішемічні синдроми. Тунельні синдроми.
81. Полінейропатії (інфекційні, токсичні), сучасні методи лікування.
82. Гіпоксично-ішемічна енцефалопатія.

83. Дитячий церебральний параліч, клінічні варіанти, лікування.
84. Соматоневрологічні синдроми при захворюваннях травного тракту, легенів, серцево-судинної системи, крові, ендокринних захворюваннях. Паранеопластиний синдром.
85. Прогресуючі м'язові дистрофії-первинні (міопатії) та вторинні (аміотрофії).
86. Міотонії.
87. Міастенія. Міастенічні синдроми. Пароксизмальна міоплегія.
88. Гепатоцеребральна дегенерація (хвороба Коновалова-Вільсона).
89. Хвороба Гентінгтона.
90. Сучасні біохімічні аспекти хвороби Паркінсона та її лікування.
91. М'язові дистонії.
92. Спинноцеребелярні атаксії. Спадкова атаксія Фридрейха.
93. Спадкова спастична параплегія. Хвороба Штрюмпеля.
94. Групи лікарських препаратів, які застосовуються у неврології.
95. Основні положення про охорону праці та особливості ведення медичної документації.

3.3. Індивідуальні завдання

На кафедрі затверджені наступні види індивідуальних завдань та критерії їх оцінювання:

- написання реферату за актуальною тематикою – 1 бал (не більше 2-х за обидва семестри);
- створення клінічного кейсу – 2 бали (не більше 2-х за один семестр);
- написання тез на науково-практичній конференції – 5 балів;
- написання наукової статті – 10 балів;
- виступ на конференції зі стендовою доповіддю – 5 балів;
- виступ на конференції з усною доповіддю – 7 балів (додатково +3 бали за диплом I-III ступеня).

3.4. Правила оскарження оцінки

У випадках коли здобувач освіти не згоден з оцінкою, яка була встановлена йому за результатами підсумкового контролю з дисципліни, він має можливість подати апеляційну заяву на імя завідувача кафедрою у термін та по формі, які зазначені в «Положенні про апеляцію результатів підсумкового контролю здобувачів освіти ХНМУ» затвердженим Наказом ректора від 30.09.2020 р. № 252.

4. Політика дисципліни

Кафедра приймає кваліфікованих здобувачів освіти будь-якої раси, національного чи етнічного походження, статі, віку, осіб з особливими потребами, будь-якої релігії, сексуальної орієнтації, гендерної приналежності, ветеранського статусу або сімейного стану на всі права, привілеї, програми та види діяльності, що надаються здобувачам університету.

Очікується, що здобувачі освіти відвідуватимуть всі практичні заняття. Якщо вони пропустили заняття, необхідно відпрацювати його (згідно графіку на інформаційному стенді кафедри).

Письмові та домашні завдання треба виконувати повністю та вчасно, якщо у здобувачів виникають запитання, можна звернутися до викладача особисто або за електронною поштою, яку викладач/-ка надасть на першому практичному занятті.

Під час практичного заняття здобувачам освіти рекомендовано вести конспект

заняття та зберігати достатній рівень тиші. Ставити питання до викладача – це абсолютно нормально.

Охорона праці

На першому занятті з курсу буде роз'яснено основні принципи охорони праці шляхом проведення відповідного інструктажу. Очікується, що кожен та кожна повинні знати, де найближчий до аудиторії евакуаційний вихід, де знаходиться вогнегасник, як їм користуватися тощо.

Поведінка в аудиторії

Основні «так» та «ні»

Студентству важливо дотримуватися правил належної поведінки в університеті. Ці правила є загальними для всіх, вони стосуються також і всього професорсько-викладацького складу та співробітників/-ць, і принципово не відрізняються від загальноприйнятих норм.

Під час занять дозволяється:

- залишати аудиторію на короткий час за потреби та за дозволом викладача;
- пити безалкогольні напої;
- фотографувати слайди презентацій;
- брати активну участь у ході заняття.

Заборонено:

- їсти (за виключенням осіб, особливий медичний стан яких потребує іншого – в цьому випадку необхідне медичне підтвердження);
- палити, вживати алкогольні і навіть слабоалкогольні напої або наркотичні засоби;
- нецензурно висловлюватися або вживати слова, які ображають честь і гідність колег та професорсько-викладацького складу;
- грати в азартні ігри;
- наносити шкоду матеріально-технічній базі університету (псувати інвентар, обладнання; меблі, стіни, підлоги, засмічувати приміщення і території);
- галасувати, кричати або прослуховувати гучну музику в аудиторіях і навіть у коридорах під час занять.

Практичні заняття

Активна участь під час обговорення в аудиторії, здобувачі освіти мають бути готовими детально розбиратися в матеріалі, ставити запитання, висловлювати свою точку зору, дискутувати. Під час дискусії важливі:

- повага до колег,
- толерантність до інших та їхнього досвіду,
- сприйнятливність та неупередженість,
- здатність не погоджуватися з думкою, але шанувати особистість опонента/-ки,
- ретельна аргументація своєї думки та сміливість змінювати свою позицію під впливом доказів,
- я-висловлювання, коли людина уникає непотрібних узагальнювань, описує свої почуття і формулює свої побажання з опорою на власні думки і емоції,
- обов'язкове знайомство з першоджерелами.

Вітається творчий підхід у різних його проявах. Від здобувачів очікується зацікавленість участю у міських, всеукраїнських та міжнародних конференціях, конкурсах

та інших заходах з предметного профілю.

Інклюзивна освіта

На кафедрі неврології створені сприятливі умови для навчання осіб з особливими освітніми потребами згідно «Порядку супроводу (надання допомоги) осіб з обмеженими фізичними можливостями, громадян похилого віку, інших маломобільних груп населення під час перебування на території (приміщеннях) ХНМУ».

Для вирішення всіх необхідних питань та встановлення індивідуальних вимог здобувачі освіти з особливими потребами повинні зустрітися з викладачем або попередити його до початку занять, на прохання здобувача це може зробити староста групи. Якщо у Вас виникнуть будь-які питання, будь ласка, контакуйте з викладачем.

5. Академічна доброчесність

Кафедра неврології підтримує нульову толерантність до плагіату.

В своїй діяльності кафедра притримується головних принципів, які відображені в «Кодексі академічної доброчесності ХНМУ». Від здобувачів освіти очікується бажання постійно підвищувати власну обізнаність в академічному письмі. На перших заняттях проводитимуться інформаційні заходи щодо того, що саме вважати плагіатом та як коректно здійснювати дослідницько-науковий пошук.

6. Рекомендована література

Навчальна література

1. Неврологія: підручник / І. А. Григорова [та ін.]; ред.: І. А. Григорова, Л. І. Соколова. - К. : Медицина, 2020. - 640 с.
2. Clinical Neurology / Edited by Gryb V.A. – K.: Publishing house Medknyha, 2017.- 288p.
3. Neurology / Hryhorova I.A., Sokolova L.I., Herasymchuk R.D. et al. - Kyiv: AUS Medicine Publishing, 2017. – 624 p.

Допоміжна:

1. Медсестринство в неврології / Шегедин М. Б., «Нова книга», 2010. – 870 с.
2. Медсестринство в неврології / Кареліна Т.І., Касевич Н.М., «Медицина», 2013. – 296 с.
3. Методи дослідження неврологічного хворого / За редакцією Л.І.Соколової, Т.І. Ілляша – М:2020. – 144 с.
4. Методи обстеження неврологічного хворого: навчальний посібник / Л.І. Соколова, Т.М. Черенько, Т.І. Ілляш та ін. — 2-е видання., К. «Медицина». 2020, - 144 с.
5. Гострі та невідкладні стани в неврології / За редакцією Погорелова О.В., «Медкнига», 2017. - 140 с.
6. Діагностичні алгоритми в неврології / За ред. В.А. Гриб, Н.П. Яворської, «Медкнига», 2017. - 48 с.
7. Lange Clinical Neurology, 10th Edition /Roger P.Simon, Michael J.Aminoff, David A.Grenberg/ - LANGE, 2020. – 448 p.
8. Oxford American Handbook of Neurology / Edited by Sid Gilman. – Oxford University Press. - 2010. – 616 p.

7. Інформаційні ресурси

1. **Посилання на сторінку навчальної дисципліни в Moodle:**
<http://distance.knmu.edu.ua/enrol/index.php?id=4217>
2. American Academy of Neurology (AAN) - <http://www.aan.com>
3. Archives of Neurology - <http://archneur.ama-assn.org/>
4. Brain - <http://brain.oupjournals.org/>
5. Neurology and Clinical Neurophysiology - <http://mitpress.mit.edu/e-journals/CONE>
6. Stroke - <http://www.strokeaha.org/>
7. Атлас нервової системи (МРТ, КТ, ядерна медицина) -
<http://www.med.harvard.edu/AANLIB/home.html>
8. Інтерактивні тести з неврології -
[http://medweb.bham.ac.uk/http/caa/cases/cases.caselist.fcgi\\$neurology](http://medweb.bham.ac.uk/http/caa/cases/cases.caselist.fcgi$neurology)
9. Курс по нейроанатомії -
<http://www.meddean.luc.edu/lumen/MedEd/Neuro/nlBSs/nlBSmms.html>
10. Матеріали до іспиту по основним клінічним навичкам в неврології -
<http://www.medinfo.ufl.edu/year1/bcs/clist/neuro.html>